

branchevereniging van zorgorganisaties
verpleeghuiszorg | zorg thuis | revalidatie en herstel | jeugd

Consultatiereactie uitvoeringsregelgeving Tijdelijke wet maatregelen covid 19

Utrecht, 3 november 2020

Geachte 5.1.2e

ActiZ en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) maken graag gebruik van de geboden gelegenheid om te reageren op de consultatieversie van de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 en de Regeling aanvullende mondkapjesverplichtingen covid-19.

Tijdelijke regeling maatregelen covid-19

Status privéruimte cliënt in verpleeghuis / woonvorm

In de wet en in de regeling is geen definitie opgenomen van het begrip woning. In de nota naar aanleiding van het verslag (beantwoording vraag 411) wordt aangegeven dat hiervoor bewust is gekozen, zodat aangesloten kan worden bij de uitleg van dit begrip in de Grondwet, het EVRM en de jurisprudentie daaromtrent. Voor de praktijk zou het echter zeer wenselijk zijn als in de toelichting uitsluitel gegeven kan worden over de vraag of een privéruimte van een cliënt in een verpleeghuis of een woonvorm in de gehandicaptenzorg volgens de Grondwet, het EVRM en de jurisprudentie daaromtrent, kwalificeert als een woning.

Zo'n privéruimte zou ook opgevat kunnen worden als onderdeel van een 'zorglocatie' of 'een besloten ruimte, niet zijnde een woning'. Hiervan lijkt te worden uitgegaan in de nota naar aanleiding van het verslag. In de beantwoording van vraag 402 wordt gesteld dat de zorgplicht van een zorgaanbieder op grond van artikel 58o, lid 1 niet geldt als zorg wordt verleend in een woning, waarbij wordt aangegeven dat het dan om ambulante zorg gaat. De zorgplicht geldt wel ten aanzien van zorglocaties, kan dus geconcludeerd worden dat privéruimten van cliënten in zorglocaties niet als woning in de zin van deze wet kwalificeren?

Omdat veel maatregelen niet van toepassing zijn in woningen, maar wel in zorglocaties / besloten ruimten, niet zijnde een woning, is het voor de praktijk van groot belang dat direct bij inwerkingtreding van de wet en de uitvoeringsregelgeving duidelijkheid bestaat over de status van privéruimten van een cliënt binnen een zorglocatie.

Begrip zorginstellingen

In artikel 3.2 en artikel 4.2 wordt het begrip zorginstellingen gebruikt. Dit wordt niet gedefinieerd in de wet en in de regeling. Wij stellen voor dit begrip te vervangen door het wel gedefinieerde begrip zorglocatie.

Groepsvorming

Het is verboden om buiten in groepsverband met meer dan vier personen bij elkaar te komen, zowel op een openbare plaats als op een erf behorende bij een publieke plaats of een besloten plaats, niet zijnde een woning. Hierop worden een aantal uitzonderingen gemaakt. Wij stellen voor een uitzondering toe te voegen voor 'personen in zorglocaties' in art. 3.1 lid 2.

De beperking tot vier personen levert voor de organisatie van dagbestedingsactiviteiten problemen op. Deze kunnen voorkomen worden door de voorgestelde uitzondering te maken. Wij wijzen erop dat ook voor de groepsomvang binnen een uitzondering wordt gemaakt voor personen in zorglocaties (artikel 3.2, lid 2, onderdeel f).

Personenvervoer

Voor personen 'in het openbaar vervoer, ander bedrijfsmatig personenvervoer en personen in vervoer voor privédoeleinden' geldt de veiligeafstandsnorm niet. Wij nemen aan dat vervoer van en naar de dagopvang / dagbesteding onder 'ander bedrijfsmatig personenvervoer valt'. De aanbieder van deze vorm van vervoer moet zorgen dat alleen personen vervoerd worden die gereserveerd hebben en dat 'bij aankomst' een gezondheidscheck is uitgevoerd. Wij vinden de aanduiding 'bij aankomst' niet helder, het gaat om een check bij aanvang van het vervoer (nemen wij aan). Graag verheldering op dit punt.

Wij stellen voor in de toelichting te beschrijven hoe personen die niet door de gezondheidscheck komen, bijvoorbeeld omdat is vastgesteld dat zij corona hebben of omdat zij klachten hebben die kunnen duiden op corona of omdat zij in een zorglocatie wonen en bij een medebewoner corona is vastgesteld (bewoners van een zorglocatie wonen op hetzelfde adres)? Bijvoorbeeld als deze cliënten naar het ziekenhuis of naar een teststraat moeten worden vervoerd. Is zittend ziekenvervoer mogelijk? Of alleen vervoer per ambulance.

Klantgegevens contactberoepen

De verplichting om klanten te vragen gegevens te verstrekken geldt onder meer niet voor zorgverleners. Wij stellen voor 'zorgaanbieders' toe te voegen aan de opsomming van beoefenaren van contactberoepen die worden uitgezonderd van de verplichting om gegevens te vragen van klanten. Hierdoor staat buiten twijfel dat de uitzondering ook geldt voor zorg die in instellingsverband wordt aangeboden.

Transponeringstabel (bij artikel 2.9)

In de transponeringstabel wordt aangegeven dat de bevoegdheid om iemand de toegang tot een pand te ontzeggen gebaseerd is op het eigendomsrecht. Dit zou impliceren dat degene die een pand huurt deze mogelijkheid niet heeft. Dit is onzes inziens onjuist. De

bevoegdheid om iemand de toegang tot een pand te ontzeggen of de toegang aan voorwaarden te verbinden is gebaseerd op het huisrecht. Het huisrecht komt zowel de eigenaar als de huurder toe. Handelen in strijd met het huisrecht is strafrechtelijk gesanctioneerd (artikel 138 Sr - huisvredebreuk / lokaalvredebreuk).

Regeling aanvullende mondkapjesverplichting covid-19

Publieke binnenruimten

De regeling voorziet onder meer in een verplichting om een mondkapje te dragen in 'publieke binnenruimten'. Uitgaande van de memorie van toelichting gaan wij ervan uit dat verpleeghuizen en woonvormen voor cliënten met een verstandelijke, lichamelijke of zintuigelijke beperking en locaties waar cliënten bijvoorbeeld dagopvang, dagbesteding of geriatrische revalidatiezorg bestemd zijn niet onder dit begrip vallen, tenzij het bijvoorbeeld een winkel betreft die in het kader van de dagbesteding wordt geëxploiteerd. Voor de duidelijkheid lijkt het ons goed dit expliciet in de toelichting te benoemen.

Wij gaan er vanuit dat degene die een publieke binnenruimte beheert, bijvoorbeeld een zorgaanbieder, wel de bevoegdheid heeft om het dragen van een mondkapje verplicht te stellen. Voor zorgaanbieders kan deze bevoegdheid gebaseerd worden op artikel 58o, lid 2. Dit zien wij graag in de toelichting terug.

Tevens stellen wij voor om aan de regeling toe te voegen dat bezoekers van ouderenzorglocaties verplicht zijn een mondkapje te dragen (zowel in de algemene ruimten als in de privéruimte van de cliënt) indien er - gelet op het aantal covid-19 besmettingen - sprake is van een zorgelijke dan wel een ernstige situatie. De verplichting geldt niet buiten de hier genoemde situaties, en evenmin indien de zorgaanbieder heeft beoordeeld dat het dragen van een mondkapje niet noodzakelijk is. In dit kader verwijzen wij naar hetgeen is opgenomen over mondkapjes in de Handreiking bezoek en sociaal contact die ActiZ samen met cliënten- en beroepsorganisaties gemaakt heeft. <https://www.actiz.nl/nieuws/nieuwe-handreiking-aanpak-verpleeghuiszorg-bij-corona-gereed>

In de gehandicaptenzorg is een 'mondkapjesplicht-tenzij' beleid voor bezoekers niet wenselijk. De gehandicaptenzorg kent een diversiteit aan cliëntengroepen en niet iedere cliënt is even kwetsbaar/valt onder een risicogroep. Daarnaast kunnen cliënten, bijvoorbeeld met een verstandelijke beperking, van slag raken als een bezoeker een mondkapje draagt. Een mondkapje neemt de herkenning weg en kan bijvoorbeeld angst oproepen. Ook is het belangrijk rekening te houden met de afhankelijkheid van de cliënt van mimiek op gezichten en signalen van mensen uit zijn omgeving en rekening te houden met andere communicatieproblemen die ontstaan door het inzetten van mondkapjes. Het is daarom belangrijk dat deze afweging per locatie en soms per cliënt wordt gemaakt in welke specifieke gevallen bezoekers een mondkapje zouden moeten dragen. Het uitgangspunt in de gehandicaptenzorg zou daarom moeten zijn: bezoekers dragen geen mondkapje, tenzij de zorgaanbieder bepaalt dat dit noodzakelijk is.

Op de verplichting om een mondkapje te dragen in een publieke binnenruimte wordt een uitzondering gemaakt voor 'de situaties als bedoeld in artikel 6.7, tweede lid'. Dit betreft uitzonderingen op de plicht om een mondkapje te dragen in het 'openbaar vervoer of andere bedrijfsmatig personenvervoer'. De genoemde uitzonderingen zijn specifiek toegesneden op vervoerssituaties, het is ons niet duidelijk hoe deze uitzonderingen toepasbaar zijn in een publieke binnenruimte. Wij verzoeken dit punt te verhelderen.

Contactberoepen

De regeling verplicht beoefenaren van een contactberoep en hun klanten / patiënten om een mondkapje te dragen 'gedurende het contact'. Onder deze verplichting vallen onder meer zorgverleners die bij de uitoefening van hun beroep de veilige afstand niet in acht kunnen nemen. Voor hun klanten / patiënten 'die vanwege een fysieke, verstandelijke of psychische beperking of een chronische ziekte' geen mondkapje kunnen dragen wordt een uitzondering gemaakt op deze verplichting. Wij stellen voor 'een psychogeriatrische aandoening' aan deze opsomming toe te voegen, zodat buiten twijfel staat dat deze uitzondering ook betrekking kan hebben op dementerende ouderen.

Deze uitzondering is blijkens de toelichting onder meer gemaakt omdat personen met een verstandelijke beperking of psychische aandoening ontregeld kunnen raken als zij een mondkapje moeten dragen. De bedoelde personen kunnen niet alleen ontregeld raken doordat zij een mondkapje dragen, maar ook als een zorgverlener een mondkapje draagt. Wij verzoeken in de regeling ruimte te bieden voor maatwerk in die zin dat een uitzondering wordt gemaakt op de plicht om een mondkapje te dragen voor de beoefenaren van een contactberoep tijdens contact met een cliënt die van slag raakt als hij benaderd wordt door iemand die een mondkapje draagt. Deze uitzondering zou ook moeten gelden tijdens contacten met dove of slechthorende cliënten, als liplezen van belang is om te kunnen communiceren.

Niet naleving mondkapjesverplichting

In de toelichting wordt geen aandacht besteed aan sancties bij niet naleving van de verplichting om een mondkapje te dragen. Wij nemen aan dat deze verplichting is gebaseerd op artikel 58j en dat niet naleving dus strafbaar is op basis van artikel 68bis en dat tevens een last onder bestuursdwang of dwangsom kan worden opgelegd op basis van artikel 58u, lid 1 sub b. Wij stellen voor aan de toelichting een paragraaf toe te voegen waarin dit onderwerp aan de orde komt.

Met vragen over deze brief kunt u contact opnemen met 5.1.2e (ActiZ) 5.1.2e @actiz.nl of 5.1.2e (VGN) 5.1.2e @vgn.nl.

Met vriendelijke groet, mede namens de VGN,

5.1.2e

5.1.2e